No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

Z W R A C A M Y U W A G E.

I

S P R A W Y W A Z N E.

II.

P R Z E G L A D O G O L N Y.

III.

P O L S K A.

IV.

D O D A T E K.

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

Hitler mowi o wojnie.

Przemowienie Hitlera wygloszone 8.XI. wieczorem w Deutsches Hofbräuhaus w Monachium.

S t r e s z c z e n i e:

Dla Anglji Polska nie jest wazna, w przeciwnym razie musialaby Anglja wypowiedziec wojne takze Rosji, bo Polska zostala podzielona mniej wiecej na dwie czesci. Ale Anglja ma inne cele wojenne. Angielski maz stanu nazwal te wojne druga wojna punicka - nie wiadomo tylko kto w tej wojnie jest Rzymem a kto Kartagina.

Pierwszej wojny Anglja nie wygrala, tylko inni to uczynili za nia; drugiej nie wygra z pewnoscia.

Dotychczas Anglicy naszego jezyka nie rozumieli; Rzesza przemowi wiec jezykiem, ktory ona najprawdopodobniej zrozumieja. Przykro nam tylko, ze Francja oddala sie na uslugi podjudzaczom wojennym i uzalezniła sie calkowicie od Anglji. W poprzedniej wojnie Niemcy walczyly na dwa fronty i daly sobie rade, teraz maja tylko jeden front i rezultat moze byc tylko zwycieski. O kapitulacji Rzeszy nie moze byc mowy. Swiat musi sobie wybic z glowy podobna mysl.

Anglja oswiadczyla, ze wojna bedzie trwala trzy lata. "W dniu wypowiedzenia wojny przez Anglje dalem Goerngowi rozkaz przygotowania wszystkiego do piecioletniej wojn I to nie dlatego, ze wojna ma trwac 5 lat ale, ze my przez 5 lat nie bedziemy kapitulowac".

Polacy doswiadczyli co warte sa slowa Chamberleina Halifaxa i Churchilla. Polacy nigdy nie wstapiliby do tej wojny gdyby nie zostali podjudzeni przez Anglje.

Przebieg wojny w Polsce pokazal swiatu, jaka potega wojskowa i przemyslowa stala sie Rzesza. Polacy nie byli tchorzami i oni nietylko uciekali. W wielu miejscach bili sie meznie. Ze mimo to panstwo 36 milionowe z 50 dywizjami zostalo w ciagu 10 dni pobite, w ciagu 18 dni zniszczone, a po 30 dniach zmuszone do kapitulacji - powinno byc dla swiata memento.

Na zakonczenie Hitler dziekuje opatrznosci za pomoc i opieke.

U w a g i:

1. Nowym momentem w mowie jest stwierdzenie, ze Anglja powinna byla wypowiedziec wojne Rosji. Zdradza ono iz po wypowiedzeniu wojny Rzeszy przez Anglje, Niemcy spodziewali sie, ze Anglja z tytulu swoich zobowiazan wobec Polski, wypowie wojne takze Rosji.

2. Powtorzenie starego argumentu, ze nie o Polske chodzi w tej wojnie i ze Polska nie opieralaby sie, gdy-

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

by nie judzenie Anglji.

3. Kontynuowanie polityki "przyjazni" wobec Francji, jako nieszczesliwej ofiary zapedow angielskich.

4. Wraca uzyty juz przez Hitlera 6.X. argument o wojnie na jednym froncie i wniosek nieuzasadniony, ze musi sie ona skonczyc zwyciesko dla Rzeszy.

5. Post factum Hitler konstruuje wersje o tem, ze w pierwszym dniu wojny z Anglja liczyl na wojne 5-cio letnia. Ciekawe jest w tym ustepie obarczenie odpowiedzialnoscia Goeringa za przygotowanie wojny na 5 lat.

6. Sprzeczne z dotychczasowemi wypowiedzeniami Hitlera jest stwierdzenie, ze Polacy bili sie meznie.

7. Grozba w stronę aliantow wyrazona jest pod trzema postaciami: a/ Rzesza przemowi teraz jezykiem zrozumialym do Anglji, b/ kampania w Polsce pokazala potege wojskowa i przemyslowa Rzeszy, c/ pobicie meznie broniacych sie Polakow w ciagu 10 wzgl. 18, wzgl. 30 dni. (Podsluchy radiowe PAT'a).

Zamach na Hitlera.

W Deutsche Hofbrauhaus, gdzie Hitler wyglosil przemowienie nastapil o godz. 21.35 wybuch maszyny piekielnej, powodujac smierc 6 osob i 60 rannych. D.N.B. potwierdza wybuch, twierdzi jednak, ze nastapil on po opuszczeniu piwiarni przez Hitlera, ktory skonczyl przemowienie o 21.15. Narazie policja niemiecka i Ministerstwo Propagandy odmawiaja wszelkich wyjasnien. Oficjalny komunikat D.N.B. stwierdza, ze Hitler opuscil wczesniej zebranie niz zamierzal poczatkowo a dalsze komunikaty podaja jako winnych agentow zagranicznych, wreszcie wyznaczaja nagrode pol miljona marek za glowe sprawcy zamachu.
(Le Petit Parisien wedlug Agence Radio i depesz z Brukseli z 9.XI.39).

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y W A Z N E.

Holandja i Belgja wobec niemieckich grozb.

Prasa niemiecka atakuje Holandje i Belgje pomimo apelu pokojowego Krola Leopolda i krolowej Wilhelminy z coraz wieksza sila, oskarzajac te panstwa o poddanie sie blokadzie angielskiej i calkowite uzaleznienie sie od aliantow. Niektore dzienniki niemieckie traktuja Holandje i Belgje poprostu jako wasalow Francji i Anglji. Ponadto Niemcy oskarzaja Belgje, ze zgromadzila znaczne sily wojskowe wzdluz granicy niemieckiej, choc nie jest ze strony Niemiec zagrozona.
("L"Intransigeante", "Paris Soir", "Le Journal" "Le Matin" z 9.XI.39).

Demarches niemieckie w Hadze i Brukseli dokonane zostalo przez poslow niemieckich u ministrow zagranicznych Holandji i Belgji, z tem, ze Niemcy oczekuja od tych rzadow protestu przeciwko blokadzie angielskiej i zawiadomienia rzadu brytyjskiego, ze okrety holenderskie i belgijskie nie beda respektowaly wezwania angielskiego do poddania sie inspekcji. Poza tem Niemcy pragnelyby aby te kraje oficjalnie oswiadczyly, ze Niemcy lepiej uszanuja ich neutralnosc niz Anglja.

Jednoczesnie Niemcy mialy zapytac Belgje jakie byloby jej stanowisko, gdyby Niemcy okazaly Holandji pomoc w celu uniemozliwienia przelotow ponad tym krajem samolotow angielskich. Analogiczne zapytanie mialy Niemcy skierowac do Luxemburgu.

Powyższe wiadomosci w razie ich scislosci wskazywalyby na to, ze Niemcom chodzi poprostu o utworzenie w Holandji wojskowych baz lotniczych. Wystapienia niemieckie choc nie byly sformulowane na pismie, mialy jednak charakter kategorycznych zadan i staly sie glowna przyczyna naglego wyjazdu Krola Leopolda do Hagi.
(""L'Intransigeante, Le Matin, Excelsior, le Journal"" z 9.XI.39 z powolaniem sie na "Daily Expres").

Niemcy koncentruja wojska na granicy holenderskiej w tym glownie zmotoryzowane. Dowodzi niemi gen. Blaskowitz, ktory wyroznil sie w czasie podboju Polski. Saperzy niemieccy przystapili do budowy na granicy holenderskiej licznych pontonow aby podolac ewentualnym trudnosciom w wytworzonym na skutek zalania kilku okregow Holandji, graniczacych z Niemcami. Obliczaja, ze Niemcy zgromadzily nad granica holenderską przeszlo 25 dywizji.
(Intransigeante, Paris Soir, Epoque, Le Petit Parisien, le Journal z 9.XI.39)

Holandja i Belgja wzmacniaja swa obrone w odpowiedzi na ataki prasy niemieckiej i koncentracje wojsko niemieckich. Holandja zatopila kilka okregow graniczacych z

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 193P roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

Niemcami i zwiekszyla swe sily wojskowe. Belgja zarekwirowala wszystkie autobusy i mobilizuje dalsze roczniki, choc powszechna mobilizacja nie zostala dotychczas ogloszona. Ogolna ilosc sil wojskowych Belgji obliczaja obecnie na 600.000 ludzi.
(Le Matin, Le Petit Journal, Excelsior z 9.XI.39).

Francja i Anglja wobec propozycji pokojowych.

Rzady brytyjski i francuski obradowaly nad belgijsko-holenderska propozycja medjacji pokojowej. Podkreslaja, ze przed wyslaniem odpowiedzi odbeda sie wspolne narady tych rzadow.
(Havas z 9.XI.39).

Prasa francuska w dalszym ciagu odnosi sie negatywnie do tych propozycji. Podkreslaja oni, ze zawarty obecnie pokoj stanowilby uznanie zwyciestwa Niemiec nad Polska i Czechoslowacja a tem samem hegemonii nad Europa Srodkowa.
(Kerillis, Epoque z 9.XI.39).

W podobny sposob wypowiadaja sie inne dzienniki.

Porozumienie niemiecko-sowieckie w sprawie przesiedlenia.

"Voelkischer Beobachter" donosi oficjalnie, ze 3.XI. miedzy rzadem Rzeszy i rzadem Z.S.R.R. zawarto porozumienie, moca ktorego wszyscy Niemcy z "zachodnich terenow Ukrainy i Bialej Rusi" maja prawo przesiedlic sie na teren zajety przez Niemcy. Z drugiej strony wszyscy Ukraincy, Bialorusini, Rosjanie i Rusini z "dawnych terenow polskich" nalezacych obecnie "zum Interessenbereich des Deutsches Reiches" maja prawo przesiedlic sie na teren Sowietow. Miarodajne bedzie wyrazenie woli. Komentarz V.B. zawiera szczegoly porozumienia.
("Voelkischer Beobachter" z 5.XI.39).

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

Baron v.Rheinbaben o Niemczech i Rosji.

Znany polityk okresu Stresemanna, czlonek wielu delegacji Niemiec na Kongresy Miedzynarodowe v.Rheinbaben oglosil obszerny artykul na temat stosunkow rosyjsko niemieckich. Autor omawia je z punktu widzenia czysto egoistycznych interesow obydwu stron, nie wdajac sie ani w rozwazania przeszlosci, ani w omowienie relacji tej wspolpracy do etyki i prawa miedzynarodowego. Autor rozumuje nastepujaco:

Uklad niemiecko-rosyjski jest wynikiem mysli realno politycznej i wynikiem rozumowej oceny korzysci takiego postepowania dwu najwiekszych narodow Europy. Rosja korzysta w nastepujacy sposob z ukladu:

1. Przylaczenie dawnych terenow rosyjskich, zajetych przez Polske w czasie oslabienia Rosji.

2. Ustalenie linii rozdzielajacej interesy Rosji i Niemiec. Interesy te juz nigdy nie beda mogly sie krzyzowac.

3. Mozliwosc ekspansji Rosji we wschodniej czesci Baltyku, w mysl tradycji Piotra Wielkiego. Ekspansja nie do pomyslenia tak dlugo, dopoki sie Niemcy temu sprzeciwialy.

4. Rosja moze tak jak przed 1914 r. prowadzic znowu polityke balkanska i turecka a tem samem i skutecznie reprezentowac swoje szerokie interesy wobec Anglji. Rosja wchodzi spowrotem do polityki Europy jako mocarstwo.

Korzysci Niemiec:

1. Upadek Polski, co zreszta byloby mozliwe nawet przy sprzeciwie Rosji.

2. Usuniecie niebezpieczenstwa wojny na dwa fronty i jak w czasie wojny swiatowej i jak tego sie spodziewaly mocarstwa zachodnie jeszcze w koncu sierpnia.

3. Niemcy otrzymaly nieograniczona moznosc kolonizacji terenow wschodnich z calym spokojem i systematycznie. Doprowadzi to do stworzenia 100 milionowego narodu, zamieszkalego na zwartym obszarze.

4. Wytworzenie nowej konstelacji mocarstw na wschodzie gdzie po wyeliminowaniu wplywow aliantow Niemcy mo-

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

SPRAWY WAZNE.

ga prowadzic swoje interesy w porozumieniu z Rosja, a na poludniowym wschodzie Europy z Wlochami.

Korzysci gospodarcze:

Rheinbaben pisze, ze umowy zawarte miedzy dwoma autorytatywnemi Panstwami moga byc wykonane w jaknajkrotszym czasie. Tak wiec jeszcze w tym roku Niemcy otrzymaja z Rosji milion ton zboza. Z pomoca Niemiec rozbudowana zostanie komunikacja na terenie Rosji, stworzony nowy przemysl i wiele innych rzeczy.

Niemcy i Rosja stworzyly gigantyczny blok dzieki temu, ze polaczyly sily dwu olbrzymich narodow we wspolnej dzialalnosci politycznej, gospodarczej, nie mowiac juz o wojskowej.

Niebezpieczenstwo komunistyczne nie istnieje dla Niemiec, poniewaz Rzesza bardzo radykalnie oczyscila swoj teren z bolszewizmu. Socjalizm niemiecki jest nierozerwalnie zwiazany z nacjonalizmem. Natomiast socjalizm rosyjski ma charakter miedzynarodowy. Obaj partnerzy postanowili wzajemnie uszanowac dla wspolnej korzysci swoje systemy i zaprzestac dawniejszej walki.

Przyjazn rosyjsko-niemiecka jest faktem o olbrzymim znaczeniu i zadna akcja propagandowa faktu tego nie zdola usunac. Dzieki tej wspolpracy Anglja i Francja nie beda mogly wygrac wojny z Niemcami, ani na plaszczyznie wojskowej, ani tez ekonomiczno-politycznej. (Artykul Rheinbabena w "De Telegraaf" z 4.XI.39).

Churchill o wojnie morskiej.

Pierwszy lord admiralicji Churchill zreferowal wczoraj w Izbie Gmin dotychczasowy przebieg wojny na morzu.

Flota brytyjska stracila wiecej ludzi, niz w tym samym czasie ladowa i powietrzne armia Francji i Anglji. Tlumaczy sie to tem, ze wojna na szeroka skale prowadzona jest przedewszystkiem na morzu. Anglja stopniowo ulepsza metody walki z lodziami podwodnemi, stad tez straty beda coraz mniejsze.

W ciagu drugiego miesiaca wojny flota handlowa Anglji stracila 72.000 ton, czyli dwa razy mniej niz w pierwszym miesiacu. W tym samym czasie Anglicy zabrali nieprzyjacielowi 52.000 ton, nabyli zagranica 27.000 ton, wreszcie zbudowali w swoich stoczniach 57.000 ton, czyli, ze flota handlowa angielska powiekszyla sie o 64.000 ton.

Churchill nie moze dokladnie ustalic licz

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 r.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

by zatopionych niemieckich lodzi podwodnych. W kazdym badz razie Niemcy traca tygodniowo dwie do czterech lodzi. Rownoczesnie jednak Rzesza buduje dwie nowe lodzie podwodne tygodniowo, beda wiec ich mieli sto do stycznia przyszlego roku. Czeka nas wobec tego ciezka i uporczywa walka. W chwili obecnej mamy juz trzy razy wiecej okretow przygotowanych do walki z lodziami podwodnemi niz na poczatku wojny. Dwa niemieckie pancerniki kieszonkowe uprawiaja korsarstwo na oceanie, dotychczas jednak nie udalo sie im dosiegnac wiekszych okretow.

W koncu Churchill oswiadczyl, ze wojna wymaga ofiar i ze flota brytyjska poniesie pewnie jeszcze duze straty. Za to jednak niema na morzach takiego miejsca, gdzieby sojusznicy nie mogli prowadzic swoich operacji.

(Wiadomosc Hasa w prasie francuskiej z 9.XI.39).

Organizacja niemieckiej centrali powierniczej"OST"

W uzupelnieniu wiadomosci z komunikatu N.23 na str. 12 podajemy wedlug prasy niemieckiej strukture organizacyjna niemieckiej centrali powierniczej "wschod" (Haupttreuhandstelle Ost):

Siedziba centrali znajduje sie w dwoch miejscach mianowicie w Berlinie i przy generalgubernatorze okupowanych ziem polskich. Centrala organizuje instytuty powiernicze: w Gdansku dla Pomorza (Reichsgau Westpreusen) w Poznaiu (dla Reichsgau Posen), w Ciechanowie (dla"rejencji" ciechanowskiej), w Katowicaeg (dla"rejencji " katowickiej), w Krakowie (dla nieokreslonej jeszcze czesci Generalguberni polskich ziem okupowanych).

Zadania centrali powierniczej sa nastepujace:

1. Administracja majatku polskiego panstwa w czesci okupowanej przez Niemcow.

2. Uporzadkowanie spraw pienieznych i kredytowych.

3. Wydawanie zarzadzen celem przeniesienia gospodarstwa na rozne cele administracyjne i rozrachunkowe.

4. Wypelnienie zadan wyznaczonych przez Goeringa w poszczegolnych wypadkach.

Konfiskaty moga byc odtad przeprowadzone tylko przez centrale powiernicza, ktora mianuje komisarzy dla przedsiebiorstw i majatkow wszelkiego rodzaju. Dotychczasowe konfiskaty musza byc zatwierdzone przez centrale.

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

S P R A W Y   W A Z N E.

Powyzsze rozporzadzenie nie dotyczy rekwizycji wojskowych, rowniez i tych ktore przez wojsko sa dokonywane na rzecz administracji cywilnej.
("Essener Nationalzeitung" z 7.XI.39).

X

Watykan o niemieckiej okupacji w Polsce.

"Osservatore Romano" oglasza sprawozdanie naocznego swiadka o przesladowaniu katolikow w okupacji niemieckiej. Sprawozdawca przezyl wejscie bolszewikow do Pinska, Lwowa i Czortkowa.

//Jednym z pierwszych wyczynow Rosjan w Pinsku bylo bombardowanie kosciola i klasztoru Jezuitow, pod pretekstem ze skryli sie tam franc-tireurzy. Wszyscy mieszkancy klasztoru zostali aresztowani, wielu z nich deportowano innych rozstrzelano. Zdaje sie, ze ten sam los spotkal biskupa Pinska Bukrata i sufragana Niemire.

W Pinsku brak artykulow pierwszej potrzeby, wegla i lekarstw. Nauka religii zostala zniesiona. Polozenie Lwowa nie jest dobrzej tam wiele kosciolow zrownano z ziemia.//

Na tym terenie bylo wiele krwawych incydentow, po ktorych nastepowaly masowe egzekucje i deportacje. Wywieszenie sztandarow ukrainskich powoduje gwaltowne represje ze strony wladz bolszewickich. Wszyscy Ukraincy, ktorzy oczekiwali od rzadu moskiewskiego pomocy w realizacji swoich celow narodowych, gorzko sie rozczarowali. Wielu z nich polaczylo sie z miejscowymi komunistami i walczy w lasach przeciwko Sowietom. Takze guerilla, ktora prowadza w dalszym ciagu rozproszone oddzialy polskie, przyjmuje coraz znaczniejsze rozmiary dzieki temu, ze do Polakow przylaczaja sie Ukraincy.

"Osservatore Romano" dodaje, ze niesposob juz teraz ustalic losu wszystkich polskich ksiezy i duchownych na terytorium okupowanym przez Sowiety. Wiadomo tylko, ze wielu z nich aresztowano i deportowano, innych rozstrzelano.
("La Croix" z 9.XI. za "Osservatore Romano").

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

I.

SPRAWY WAZNE.

Anglja o propozycji belgijsko-holenderskiej.

"Times" pisze w komentarzu do propozycji pokojowych Belgji i Holandji, ze:

1. Warunki, na jakich Anglja gotowa bylaby rozpoczac rokowania pokojowe, sa znane.

2. Anglja ma zobowiazania wobec Polski, nie pozwalajace jej zawierac pokoju bez udzialu Polski. Tymczasem wydaje sie, ze do rzadu polskiego nie zostala wyslana depesza. Odpowiedz jaka rzad brytyjski przesle suwerenom Belgji i Holandji zawierac bedzie ten punkt zasadniczy.

3. Czy rokowania przyniosłyby rezultaty - na to pytanie powinienby odpowiedziec przeciwnik.

("Radio" z 8.XI.39).

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

II.

P R Z E G L A D   O G O L N Y.

Prasa francuska.

Ratyfikacja anglo-franco-tureckiego paktu.

Wielkie zgromadzenie narodowe w Ankarze ratyfikowało 8.XI. jednomyslnie wymieniony pakt, przy obecnosci 360 deputowanych. Na sali panowal entuzjazm. Zebrani, wlacznie z najwiekszymi dygnitarzami, zdawali sie byc gleboko wzruszeni. Przemawiam minister spraw zagranicznych Turcji, podkreslając donioslosc tego paktu dla pokoju i podnoszac więzy laczace Turcje z Anglja i Francja.
("Le Journal" z 9.XI.39 za Havasem z Ankary).

Pertraktacje finsko-sowieckie na dobrej drodze.

Rzad finski przeslal swojej delegacji w Moskwie warunki jakie zaakceptowal Prezydent Finlandji. Reuter zapewnia, ze znaleziono nowa baze dla rokowan, ktore zostana podjęte na nowo 9 lub 10 b.m. W Helsinkach panuje przekonanie, ze Sowiety zrezygnuja z zadania bazy morskiej na poludniowym zachodzie Finlandji.
("Le Petit Journal" z 9.XI, radio Bruksela i Daventry z 8.XI.39).

Przemowienia francuskiego ministra kolonii.

Minister Mandel wyglosil wczoraj w radio przemowienie, ktore mialo na celu poinformowanie szerokiego ogolu o duzym wkladzie, jaki wnosza do wojny kolonie francuskie.

W latach 1914 - 1918 kolonie wyslaly do metropolii 3.445.000 ton zywnosci i innych produktow. W pierwszym miesiącu obecnej wojny kolonie daly juz 1.600.000 ton zboża; 1.100.000 olejow, 800.000 ton wegla, gumy, miesa, cukru i t.d., czyli wiecej niz w ciagu 15 miesiecy podczas poprzedniej wojny. Dzieki koloniom Francja nie potrzebuje wybierac pomiedzy maslem a armatami. Jakkolwiek donioslа jest pomoc gospodarcza ze strony kolonii, o wiele wazniejsza jest ich pomoc militarna przez dostarczenie Francji zolnierzy i robotnikow.
("L Oeuvre" z ~~10~~ 9.XI.39).

. . . .

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 r.

II.

P R Z E G L A D O G O L N Y.

Prasa amerykanska.

Bialy rycerz i czerwony smok.

Dorothy Thompson omawia w "Herold-Tribune" stosunek Hitlera do Stalina, albo raczej, stosunek nacjonal-socjalizmu do komunizmu. W czasie kryzysu czeskiego, Hitler ostrzegal swiat przed niebezpieczenstwem wpuszczenia "czerwonych hord" do Europy. Dla tejze przyczyny Niemcy popieraly gen. Franka w Hiszpanii. Walczac przeciwko bolszewizmowi "Hitler gral role bialego rycerza zmagajacego sie z czerwonym smokiem". Dzis podzielil sie on lupem z wrogim smokiem i to "na warunkach czerwonego smoka, a nie na wlasnych". Z powodu Hitlera, istnienie spoleczenstw nordyckich jest dzis wiecej zagrozone, jak kiedykolwiek w historji. "Najsilniejszym argumentem nazistow przeciw istnieniu Polski bylo to, ze Prusy Wschodnie, wedlug Niemcow: "ta najbardziej niemiecka czesc Niemiec i placowka kultury niemieckiej na wschodzie", byly odlaczone od Rzeszy i bezbronne na polskim morzu". Teraz przylaczone sa do Rzeszy ale brzegi zagrozone poteznymi falami rosyjskiego oceanu.

"Polacy ukladali sie z Rzesza o rozwiazanie kwestji niemieckiej mniejszosci, proponujac zaplacenie kompensaty za wlasnosc niemiecka i sprowadzenie mniejszosci polskiej z Niemiec, przewaznie posiadajacej wlasnosci ziemskiej". Ale Hitler nie chcial slyszec o tem. Wolal wojne. Jednak wlasnie te warunki zostaly przyjete przez niego najpierw od Mussoliniego a teraz od Stalina.

Nie slyszymy z Moskwy o zadnych kompensatach Rosji na rzecz nacjonal-socjalizmu. Hitler mowi, ze on i Stalin maja wzajemny respekt dla swojej ideologii. Ale Stalin i Molotow nic nie mowia o tem. "Hitler przygotowuje droge dla bolszewizmu. Dziwna to rola historyczna dla bialego rycerza."
("Herald Tribune" Paryz, dnia 8.XI.39).

Propaganda niemiecka w Ameryce.

"Herald Tribune" zamieszcza wiadomosc, ze 10 tysiecy listow propagandowych zostalo przyslanych wprost z Berlina do roznaitych firm amerykanskich i towarzystw spolecznych w Stanie New Jersey. Listy te dotycza gazow trujacych, ktorych zapasy zostaly rzekomo znalezione wsrod materialow wojennych w Polsce i pochodza z angielskiej fabryki.

Wladze rzadowe Stanow Zjednoczonych wszczely dochodzenia w sprawie tej propagandy.
("Herald Tribune" 8.XI.39).

No. 24 - KOMITET CENTRALI INFORMACJI I KOMUNIKACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

III.

P O L S K A.

ogrodu Saskiego. Ta czesc wlasciwie zginela. Lewa strona natomiast pozostala prawie nietknieta. Marszalkowska ucierpiala powaznie. Drapacz na Placu Napoleona stoi caly. P.K.O. normalnie urzeduje w calym gmachu. Obok jednak domy sa zniszczone. Ucierpiala bardzo Marszalkowska w okolicach dworca. Dom, w ktorym miescil sie "Orbis" i blok domow w poblizu - zniszczone. Synagoga na Tlomackim stoi nienaruszona.

Na Wielkiej, Piusa, Hozej oraz w czesci Alei Ujazdowskich duze zniszczenia. Bardzo zniszczone sa Aleje Jerozolimskie.

Najgrozniej dotknelo bombardowanie Prage. Pozostaly tylko domki. Grochow zrownany z ziemia.

Podobno zginelo 20.000 ludnosci cywilnej. Ludzi chowano, gdzie sie dalo. Czy dane powyzsze sa scisle - nie wiadomo. Wciaz bowiem spod murow wydobywane sa trupy ludzkie. Praca ta jest o tyle utrudniona, ze wyszlo zarzadzenie demolowania domow, grozacych zawaleniem. Poza tym w czasie bombardowania ludzie wedrowali z mieszkan do mieszkan. Dyplomata mial 200 listow, z ktorych tylko 20 mial doreczyc osobom, ktore zastal w ich mieszkaniach.

P.K.O. ogranicza swa dzialalnosc do wyplat z kont oszczednosciowych. Rachunki biezace nie zostaly uruchomione. Duza czesc bankow zostala zniszczona. Instytucje ograniczaja swe funkcje do tych danych, co P.K.O.

Niemcy daza do szybkiego odbudowania budynkow fabrycznych. Daja na to cele latwo i stosunkowo duze kredyty.

Kawiarnie: Europejska, Bristol i Café Club otwarte. Odebrano lampy radiowe, aby uniemozliwic sluchanie radia. Rozglosnie sa czynne z ledzka na cele.

Poczta nie funkcjonuje. Koleje - dla wojskowych lub transportow specjalnych. Komunikacja z prowincja np. z Lodzia odbywa sie furmankami.

Niemcy nie wprowadzili jeszcze "porzadku" i nie maja jeszcze wszystkich nici zarzadu w swych rekach.

W stosunku do dawnego rzadu polskiego panuja wsrod ludnosci nastroje wybitnie nieprzychylne. Zarzuca sie im, ze karmil ludnosc "klamstwami", jak: bombardowaniem przez Anglikow Gdanska, bombardowaniem Berlina i t.p. Mimo to wszyscy wierza w odzyskanie niepodleglosci. Panuje jednak nastroj powszechnego przygnebienia i poczucia wzrastajacej nedzy.

No. 24 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 roku.

III.

P O L S K A.

Warszawa według opowiadania neutralnego dyplomaty

(16 - 18 pazdziernik 1939)

Informację ponizej przytoczone pochodza od jednego z dyplomatow, ktory byl w Warszawie od 16-18.X. Dyplomata mieszkal w Warszawie przez kilka lat.

Wspolnie z 36 dyplomatami uzyskal on zezwolenie na wyjazd z Berlina do Warszawy. Zezwolenie to zostalo wydane przez władze wojskowe w Berlinie. Jazda byla "gratisowa" i ograniczona scisle do 48-godzinnego pobytu. Dyplomaci mogli poruszac sie po Warszawie zupelnie swobodnie i nie byli przez nikogo kontrolowani. Dyplomata spotkal znajomych w Warszawie.

Panujacy wszedzie chaos - oto pierwsze wrazenie dyplomaty. Niemcy nie zdolali jeszcze opanowac sytuacji. Prezydentem miasta jest wciaz Stefan Starzynski, ktory podpisuje rozne zarzadzenia "na rozkaz" Dra Otto. "Zarzad cywilny" jeszcze nie wprowadzony. Miasto znajduje sie wiec pod zarzadem wojskowym, co wielu uwaza za okolicznosc pomyslna. Wiekszosc, nie wylaczajac Zydow, z niepokojem oczekuje rzadow "Zarzadu Cywilnego". Wojskowi sa naogol objektywniejsi w stosunku do ludnosci, nie wylaczajac nawet Zydow. Wsrod zolnierzy niemieckich wystepuja objawy litosci w stosunku do nieszczesliwej ludnosci. Wsrod wojskowych nie odczuwa sie zupelnie "zwycieskich" nastrojow, ani rasistowskich tendencji antysemickich. Mimo to istnieja zarzadzenia skierowane przeciw Zydom. Tak np. aryjczycy moga podejmowac ze swych kont 50 Zl. tygodniowo, podczas gdy Zydzi tylko 25 Zl.

W dniu wyjazdu dyplomaty zaczeto sie systematyczne rewizje w poszczegolnych domach i w calych blokach. Szukano walut i pieniedzy. Sumy ponad 2.000 Zl. byly konfiskowane. Wystawiano kwity rekwizycyjne. Mowiono, ze sumy konfiskowano tylko Zydom. Dyplomata nie mogl stwierdzic. Nie jest jednak wykluczone, ze aryjczykom zostawiano sumy ponad 2.000 Zl.

W okresie 14-16.X. nie bylo w Warszawie jeszcze ani wody, ani swiatla. Niemcy w celu uporzadkowania skutkow bombardowania zainicjowali energiczne prace - przy pomocy jencow i ludnosci cywilnej. Sposrod ludnosci cywilnej brali bylido robot wszyscy, ktorzy znajdowali sie "pod reka", a wiec nie tylko Zydzi.

Na ulicach olbrzymi ruch. Wszyscy od rana do wieczora znajduja sie w poszukiwaniu jedzenia. Wloscianie okoliczni przynosza produkty do Warszawy. Zarzad miejski wydaje: zupe, chleb i cukier. Rodziny i pojedyncze osoby otrzymuja taka sama racje dzienna.

Niektore cale ulice sa niemal doszczetnie zniszczone. Nie mozna powiedziec, ze szczegolnie ucierpiala dzielnica zydowska. Nalewki, Leszno, Gesia, Dzika, Smocza zniszczone sa podobnie, jak inne ulice. Najgorzej zniszczona jest Chmielna (czesc miedzy Bracka i Marszalkowska), dalej Graniczna na odcinku od Krolewskiej do

No.24 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 r

III.

Polska

Co sie stalo z milionem zolnierzy polskich?

Korespondentowi Times'a z Kopenhagi i Rotterdamu opisuja wysylanie zydow z roznych czesci Polski,Ausrji i Niemiec do rezerwatu lubelskiego.Tak Lodz,jak Warszawa maja byc oczyszczone z ludnosci zydowskiej.
W tym samym artykule podana jest wiadomosc z"Berlinske Tidende",ze Niemcy nie wiedza gdzie sie podzialo okolo miliona zolnierzy Polakow.Armia Polska liczyla,wedlug zrodel niemieckich,okolo 2 miliony wojska.710 tysiecy dostalo sie do niewoli Czesc z tych zostala odeslana do Polski,a ok.250 tys.jest zajetych przy pracach rolnych w Niemczech.Nastepnie jest wiadomo, ze Rosja wziela 130 tys.do niewoli,zas 60 tys.przekroczylo granice Rumunji,Lotwy itd.Z pozostalej liczby miliona zolnierzy, wielka liczba musiala zginac,ale reszta ukrywa sie prawdopodobnie albo porzuciwszy bron,umundurowanie i pracuje w ubraniu cywilnym w w miejscowosciach,gdzie w czasie wojny przebywali.
"The Times",Londyn 6 XI

Opis polskiego meczenstwa i bohaterstwa

"Le Journal de la Femme" doskonale redagowany tygodnik przez znana powiesciopisarke Rajmunde Machard,zamieszcza przejmujacy reportaz.Artykul zwlaszcza w opisach kladzie nacisk na bohaterstwo kobiet polskich,a takze podaje wiele szczegolow walecznosci i bezgranicznej odwagi zolnierzy polskich.
"Le Journal de la Femme"

Sila zdecydowania i surowosc

Pod powyzszym tytulem ukazala sie kolejna korespondencja z Poznania w "Voelkischer Beobachter" poswiecona zamierzeniom niemieckim w dziedzinie rolnej na terenie poznanskiego.W korespondencji znajdujemy m.i.przyznanie,ze realizacja zamierzen niemieckich w tej dziedzinie bedzie wymagac "lat ciezkiej pracy"
"Voelkischer Beobachter" z dn.5 XI

X We Lwowie zamknieto wszystkie koscioly

"L'Auto" donosi z Czerniowiec,ze wladze sowieckie we Lwowie zarzadzily zamkniecie wszystkich kosciolow katolickich obydwu obrzadkow.Nauka religji jest zawieszona we wszystkich szkolach polskich i ukrainskich.
Prasa francuska

"Niemieckie oblicze Poznania"

Pod powyzszym tytulem ukazala sie w "Völkischer Beobachter" korespondencja,ktorej mysl przewodnia streszcza sie w nastepujacym zdaniu:"Poznan stoi u progu rozwoju,w ktorym musza wspoldzialac wszystkie czynne sily naszego narodu"
"Völkischer Beobachter" 4 XI 39

Nr 24 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 9 listopada 1939 r

P o l s k a III.

"Nowy Kurier Warszawski"/z dnia 24 X./

Numer zawiera po cztery stronice formatu "Wieczoru Warszawskiego".Jako redaktor odpowiedzialny podpisuje Franciszek Sowinski.Administracja Al.Jerozolimskie 63.

Tresc numeru z dn.24 X 39.Na pierwszej stronie:"Wielka mowa oskarzycielska ministra Rzeszy dra Goebbelsa przeciwko brytyjskiemu ministrowi marynarki"oraz"Slowacja otrzymuje z powrotem swoje tereny".Na stronie drugiej rodzaj korespondencji z Moskwy p.t."Unicestwiony manewr mocarstw zachodnich.Daremna proba wbicia klina miedzy Rzesze a Rosje" oraz jeszcze kilka wiadomosci politycznych.Wszystkie one sa doslownym tlumaczeniem niemieckich komunikatow.Na drugiej stronie znajduje sie rowniez felieton p.t."Obrazki nastrojowe z bruku paryskiego".M.i. w felietonie stwierdza sie,ze policja paryska skorzystala skwapliwie z ogloszenia stanu wojennego i przystapila do izolowania ciemnych indywiduow z paryskiego bruku.""Oblawy te daly tak obfity rezultat,ze wiezienia wszystkich ujetych pomiescic nie mogly.Zarzadzenie wladz niemieckich dotyczace b.polskich urzednikow pocztowych(podajemy tresc tego zarzadzenia na innym miejscu) oraz bezmyslna nowela pt "Uczciwosc mimowoli" zamyka strone druga.

Polowe trzeciej strony zajmuje rowniez rowniez "nowela" pt. 1 000 lirow.Druga polowe trzeciej strony i cala strone czwarta wypelniaja ogloszenia.Na trzeciej prezydent policji oglasza obwieszczenie regulujace"maksymalna szybkosc posuwania sie wszelkich pojazdow mechanicznych".

Wieksze ogloszenia daja nastepujace firmy:Biuro Inzynieryjno-Budowlane Dluski,Pugna i Ska,fabryka obrabiarek "Pionier",Arct,"Weglobok" i fabryka czekolady Fuchs prosza o zawiadomienie ich,gdzie znajduja sie ich samochody zarekwirowane przez "wladze polskie" lub przez"b.wladze polskie".

W drobnych ogloszeniach wielka ilosc prosb o wiadomosci o zaginionych z wymienieniem nazwiska.Oglasza sie rowniez Centrala Informacji o zaginionych,Kopernika 30.Wielka ilosc poszukiwan zaginionych rzeczy,aut,dokumentow i roznego rodzaju przedmiotow.Liczna liste stanowia ogloszenia lekarzy przewaznie chrzescian,udzielajacych nauki jezyka niemieckiego,ogloszenia wykonywania remontow domow zniszczonych i mieszkan.Liczna rubryke stanowia lokale oraz poszukiwania pracy z czestym zaznaczeniem "aryjczyk" lub "aryjka".

Ceny ogloszen podane sa w walucie polskiej i niemieckiej, np.ogloszenie dla bezrobotnych zl 2,40 - Rm 1,20

Proklamacja Gubernatora Generalnego dla zajetych obszarow polskich

W Nr 15 "Nowego Kuriera Warszawskiego" z dnia 27 pazdziernika 1939 r zostala ogloszona proklamacja Gubernatora Generalnego dla zajetych obszarow polskich.Brzmi ona jak nastepuje:

/Patrz strona III/5 /

Nr 24 KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI
z dnia 9 listopada 1939 roku
III.

Proklamacja Gubernatora Generalnego

Führer i Kanclerz Rzeszy Niemieckiej, Adolf Hitler, powierzyl mi rozporzadzeniem z dnia 12 pazdziernika 1939 r z waznoscia od 26 pazdziernika 1939 zarzad Generalnego Gubernatorstwa na zajetych obszarach Polski.

Z utworzeniem Guberni Generalnej obecnie, po przeprowadzeniu wojskowego zabezpieczenia obszarow polskich w zakresie niemieckiego obszaru zainteresowan, zakonczony zostal epizod historyczny, za ktory odpowiedzialnosc ponosic musza zarowno zaslepiona klika rzadowa b. kraju polskiego, jak tez obludni podzegacze wojenni w Anglji. Oddzialy armji niemieckiej przywrocily porzadek na obszarach Polski. Ponowne zagrozenie pokoju europejskiego przez nieuzasadnione zadania tworu panstwowego, ktory powstal ongis z woli wersalskiego traktatu przemocy i ktory wiecej sie nie odrodzi, zostalo tumsamym usuniete raz na zawsze.

Polacy i Polki .

Führer polecil mi jako Gubernatorowi Generalnemu dla zajetych obszarow polskich dbac we formie stanowczej o to, aby w przyszlosci zapewniony byl w tym kraju stan pokoju i aby sie organicznie rozwinely sasiedzkie stosunki Polakow do poteznego mocarstwa swiatowego narodu niemieckiego.

Zycie wasze wiesc mozecie wierni z dawien dawna zachowanym obyczajom. Wasza narodowa odrebnosc polska bedzie wam wolno zachowac we wszystkich objawawch zycia zbiorowego. Atoli kraj zniszczony doszczetnie wskutek zbrodniczej dzialanosci waszych dotychczasowych wladcow wymaga najbardziej stanowczej organizacyjnej waszej wspolpracy. Uwolnieni od przymusu awanturniczej polityki waszej intelektualnej warstwy rzadzacej, pod potezna ochrona wielkiej Rzeszy nimieckiej, spelniając powszechny obowiazek pracy-sluzyc bedziecie temu celowi w miare sil waszych.

Dla podzegaczy politycznych, hijen gospodarczych i wyzyskiwaczy zydowskich nie bedzie natomiast miejsca w obszarze stojacym pod zwierzchnictwem niemieckim.

Wszelkie proby oporu przeciwko wydanym rozporzadzeniom oraz przeciwko spokojowi i porzadkowi na obszarach polskich unicestwione beda z bezwzgledna surowoscia przy pomocy poteznego oreza wielkiej Rzeszy niemieckiej. Kazdy podporzadkujacy sie sprawiedliwym zarzadzeniom naszej Rzeszy, odpowiadajacym w zupelnosci waszym zwyczajom zyciowym; bedzie mogl pracowac spokojnie. Zarzadzenia nasze uwolnia was od wielu okropnych bolaczek i niedomagan, jako nastepstw nieslychanej gospodarki waszych dotychczaspwych wladcow, wskutek ktorych dzis jeszcze cierpiec musicie.

Gubernator Generalny
dla zajetych obszarow Polski
(-)Frank